

ĐỆ TỬ QUY VÀ TU HỌC PHẬT PHÁP

Giám định Lão Pháp Sư Tịnh Không

Chủ giảng thầy Thái Lễ Húc

Giảng từ ngày 6/3/2005 đến ngày 13/03/2005 tại Tịnh Tông Học Hội Australia

TẬP 14

Kính thưa chư vị pháp sư, chư vị đồng tu, xin chào mọi người! Hôm qua chúng ta đã học phần thứ hai “Xuất tặc đễ” của Đệ Tử Quy:

“Anh thương em, em kính anh. Anh em thuận, hiếu trong đó”.

Thái độ anh thương em kính này, ngoài thực hành trong gia đình, chúng ta tới trường học, tới công ty, đoàn thể cũng nên thực hành anh thương em kính, làm thế nào để thực hành? Chúng ta có thái độ như vậy thì phải để cho thái độ này trở thành lời nói, hành vi khi chung sống với người khác, thực ra thực hành chính là làm được Đệ Tử Quy. Lời dạy bảo trong Đệ Tử Quy, bao gồm cả chương “Xuất tặc đễ”, *“Hoặc ăn uống - hoặc đi đứng - người lớn trước - người nhỏ sau”*, toàn bộ chương “Xuất tặc đễ” là đang thực hành anh thương em kính. Chương “Cẩn” có câu, *“Nón quần áo - để cố định - chớ để bừa - tránh dơ bẩn”*, *“Sáng dậy sớm - tối ngủ trễ - lúc chưa già - quý thời gian”*, chúng ta sống trong tập thể nếu như có thể làm ra tấm gương chăm chỉ, thì đều đang thực hành anh thương em kính. Chương “Tín” cũng là đang thực hành, ví dụ như câu *“Thấy chưa thật - chớ nói bừa - biết chưa đúng - chớ tuyên truyền”*, thực hành câu này là để cho bầu không khí của tập thể được hài hòa, đều là anh thương em kính. Còn trong chương “Phiếm ái chúng” có câu *“Phàm là người - đều yêu thương - che cùng trời - ở cùng đất”*, *“Người có lỗi - chớ vạch trần - việc riêng người - chớ nói truyền”*, *“Khen người ác - chính là ác”*, đây là cách thực hành cụ thể làm sao yêu thương quan tâm lẫn nhau trong tập thể. Cho nên sau này chúng ta học tập là làm sao để lãnh hội từng chút một.

Thế giới hiện nay giao thông thuận tiện, khoa học kỹ thuật phát triển, gần như cả thế giới đã biến thành người một nhà, hiện nay đều gọi là thôn thế giới, giao lưu vô cùng nhiều. Dưới tình huống giao lưu qua lại nhiều như vậy, giữa đất nước với đất nước, giữa tôn giáo với tôn giáo, giữa dân tộc với dân tộc sẽ tiếp xúc rất nhiều, lúc này phải giao lưu, tìm hiểu nhiều hơn; có giao lưu, có tìm hiểu thì mới không tạo thành xung đột. Sư phụ của chúng ta đã làm ra tấm gương tốt nhất, ngài có mối quan hệ tốt với rất nhiều dân tộc, tôn giáo. Sư phụ cũng dạy chúng ta, **chung sống với bất kỳ dân tộc, bất kỳ tôn giáo nào, nhất định phải tuân**

theo lời dạy của đức Phật, đó là “Tứ nhiếp pháp”. Điều đầu tiên trong Tứ nhiếp pháp là gì? BỐ THÍ, đó là thường mời khách, thường tặng quà.

“Tiền của nhẹ, oán nào sanh. Lời nhường nhịn, tức giận mất”.

Chúng ta nên tìm hiểu văn hóa của họ, ý nghĩa giáo điều của họ, không nên bởi vì không hiểu mà phê bình, phải “lời nhường nhịn”. Khi chúng ta càng hiểu họ thì sẽ càng tôn kính sự tích về các vị Thánh trong tôn giáo của họ, đều có thời tiết nhân duyên của họ, đáng để chúng ta học tập theo. Như vậy thì mới có thể bao dung lẫn nhau, hiểu rõ lẫn nhau, đoàn kết lẫn nhau.

Chúng ta hiểu được, thế giới hiện nay là có phước cùng hưởng, có họa cùng chia, nơi nào có vấn đề thì những nơi khác liệu có thể trải qua tháng ngày tốt đẹp không? Bom nguyên tử, số lượng bom nguyên tử trên thế giới hiện nay có thể làm nổ trái đất bao nhiêu lần? Không chừng là mấy chục lần. Cho nên tôi thường nói với rất nhiều thầy cô, chúng ta có trách nhiệm dạy dỗ đời sau cho tốt, nếu như không dạy dỗ chúng cho tốt, ba mươi năm sau chúng trở thành trụ cột của nước nhà, nếu như tính tình chúng không tốt, không cẩn thận ấn nút kích hoạt bom nổ, vậy thì chúng ta cũng xong đời. Hơn nữa sau này lương hưu của chúng ta cũng do chúng quyết định, nếu như dạy chúng ích kỉ, chúng nhất định sẽ nói, mặc kệ những ông bà già đó đi, chúng ta ăn no là được, vậy thì tuổi già của chúng ta cũng rất đáng lo. Chúng ta phải có tầm nhìn xa trông rộng, phải tận tâm tận lực dạy dỗ học sinh của mình.

Chúng ta đích thực có sứ mệnh rất quan trọng. Trước đây giao thông không thuận tiện, tin tức chưa phát triển nên lời dạy bảo của Khổng Tử, Mạnh Tử chỉ lưu truyền trong nước, láng giềng có mấy nước như Hàn Quốc, Nhật Bản, Việt Nam cũng có thể học tập. Hiện nay đã trở thành thôn thế giới, chúng ta có trách nhiệm phổ biến phương pháp giải quyết vấn đề, phương pháp hóa giải tai nạn của thế giới này cho toàn thế giới biết đến. Chân lý tuyệt đối sẽ siêu việt thời gian và không gian, bởi vì rất nhiều người nói cái này đã cũ rích rồi, bây giờ còn dùng được sao? Chúng ta suy ngẫm mà xem, đức hạnh – *“hiếu đễ trung tín, lễ nghĩa liêm sỉ, nhân ái hòa bình”*, điều này mấy ngàn năm trước cần, hiện nay có cần hay không? Thực ra chúng ta bình tĩnh suy xét lại, tất cả vấn đề xã hội hiện nay, vấn đề xã hội mà chúng ta thường bất bình khi ngồi rảnh rỗi nói chuyện với nhau, mười hai chữ này chắc chắn có thể giải quyết triệt để, cho nên đã siêu việt thời gian.

Còn không gian thì sao? Châu Á phương Đông có thể áp dụng, châu Âu, châu Mỹ, thậm chí là châu Úc cũng có thể áp dụng, bởi vì đức hạnh thông với bản tánh của con người. Chúng tôi mở lớp Đệ Tử Quy ở Úc, người Úc ngồi ở hàng ghế trên, chúng tôi ngồi ở hàng ghế phía sau nghe giảng. Trong quá trình giảng có nhắc tới rất nhiều câu chuyện như Mẫn Tử Khiên, Tử Lộ, chúng tôi ngồi phía sau nhìn các bạn Úc ngồi phía trước gật gật đầu. Sau khi học xong, chúng tôi có nói chuyện với họ, hỏi họ nghe xong có cảm nhận gì? Họ nói: làm người nên như vậy, làm người nên như vậy. Hành động gật đầu của họ cho thấy họ hiểu được làm người như vậy mới có ý nghĩa.

Tôi nhớ năm kia tới học viện học tập, tôi nghe cô Dương Thục Phương giảng bài, cô giảng “Đức Dục Khoa Bỗn”, trong đó toàn là câu chuyện về “Hiếu Đễ Trung Tín, Lễ Nghĩa Liêm Sỉ”. Tôi ngồi ở dưới, mỗi lần nghe được đều cảm động rơi lệ, cảm thấy làm người phải như vậy mới vui sướng. Tôi khóc tới nỗi một bạn đồng tu nam đến từ Hồng Kông ngồi bên cạnh còn lên đưa khăn giấy cho tôi, không dám nhìn tôi, anh ấy rất nhân từ, sợ tôi ngại. Khi nội tâm chúng ta chân thành kêu gọi, cảm thấy phải sống sao cho cuộc đời có ý nghĩa. Chúng ta bây giờ thực sự không biết ý nghĩa của làm người, đến ăn uống cũng không cảm nhận được mùi vị. Hiện nay ăn đồ ăn có thể cảm nhận được mùi vị ban đầu của nó không? Toàn là ăn cái gì? Ăn chất phụ gia, gia vị, không tìm thấy được mùi vị ban đầu của món ăn. Bởi vì quá trình cây rau phát triển đều dùng phân bón, chất hóa học, nhìn thì rất to nhưng ăn có ngon không? Không ngon chút nào. Trước đây tôi từng tự mình trồng trọt, trồng một số loại rau, trồng cà rốt, trồng tự nhiên thật sự có mùi vị, ăn rất ngọt. Tôi cũng trồng ít rau muống, lúc thu hoạch tôi rất vui vẻ hái về mời bạn bè ăn, ăn xong bữa này thì sự vất vả hơn một tháng của tôi liền trở về con số không. Nhờ đó cũng hiểu được “một bát cháo, một hạt cơm, nên nghĩ kiếm được không dễ”, chúng ta thực sự từng lao động thì sẽ tôn trọng, trân trọng sức lao động của người khác, sự cống hiến của người khác.

Làm người cũng như vậy, phải thuận theo tự nhiên, mà phương pháp tự nhiên nhất đó là tuân theo ĐẠO, ĐỨC. “ĐẠO” là pháp tắc tự nhiên trong vũ trụ, vạn vật như vậy, con người cũng như vậy. Chúng ta xem vận hành của các ngôi sao đều có quỹ tích của nó, có đường đi của nó, nếu như hôm nay trong hệ Mặt Trời, sao Hải Vương nói “tôi không muốn đi như vậy, chỉ cần tôi thích thì có gì mà không được?”. Nó muốn xoay 45 độ có được hay không? Nếu như nó xoay 45 độ thì có thể sẽ va chạm với hành tinh khác, sau cùng còn bị hủy diệt. Hành tinh có chánh đạo, con người cũng có chánh đạo. Chánh đạo của con người là gì? Chúng ta làm người nên tuân theo quỹ tích nào? Chữ Đạo này người xưa

nói rằng, căn bản nhất, nền tảng nhất đó là luân thường đại đạo. Xin hỏi mọi người ngũ luân bao gồm những gì? Được rồi, tiết học thứ nhất nên mọi người thường không có tinh thần lắm, cho nên tôi phải kiểm tra, để mọi người tỉnh táo lại.

Ngũ luân là gì? Cha con có tình thân, vua tôi có đạo nghĩa, vợ chồng có phân biệt, lớn nhỏ có thứ tự, bạn bè có thành tín. Cha con, vua tôi, vợ chồng, anh em, bạn bè là ngũ luân. Khi chúng ta đi theo chánh đạo ngũ luân, tự nhiên sẽ thể hiện ra đức hạnh, cho nên tình thân là đức, quân thần có nghĩa, nghĩa là đức, vợ chồng có phân biệt, phân biệt là đức; lớn nhỏ có thứ tự, thứ tự là đức; bạn bè có thành tín, thành tín là đức. **Thực ra tất cả vấn đề trên thế gian, chỉ cần con người chung sống hài hòa, đa số các vấn đề đều sẽ được giải quyết. Khi người biết tôn trọng người khác, trong lòng họ có cung kính, có nhân từ, họ sẽ yêu thương vạn vật.** Thế giới mặc dù loạn nhưng nếu muốn giải quyết thì không hề khó, chỉ cần làm tốt ngũ luân, biết làm người thì vấn đề liền được giải quyết.

Nhưng mà phương pháp như vậy, pháp bảo như vậy không chỉ dân tộc chúng ta có, người xưa coi “quốc gia hưng vong là trách nhiệm của bản thân”, không màng tới sống chết. Có nghiêm trọng đến vậy không? Không tới mức đó! Thời đại này chỉ cần bạn thật sự yêu thương, kính trọng người khác, bạn nhất định sẽ nhận được sự yêu thương và kính trọng của họ, chúng ta nhất định phải học văn hóa cho tốt. Lần này có các đồng tu đến từ hơn mười nước, chúng ta học tập tốt sau đó trở về nơi mình sinh sống, nhất định phải phổ biến rộng rãi, giới thiệu Đệ Tử Quy cho mọi người. Rất nhiều việc không hề phức tạp, chúng ta không nên nghĩ quá khó khăn rồi nói: tôi vẫn chưa học tốt thì phải làm sao? Nếu như đợi mọi người đều học xong thì thế giới này cũng bị hủy hoại rồi, cho nên chúng ta hiện nay phải trong làm có học, trong học có làm.

Khi tôi tới Hải Khẩu, mới đầu chỉ có mười mấy đến hai mươi người tới nghe, bởi vì khi đó chúng tôi giảng cũng không hay, các bạn đồng tu cũng rất ủng hộ chúng tôi, chúng tôi từ từ giảng, từ từ lãnh hội, từ từ tu tập, vô hình trung năng lực từ từ được nâng lên. **Khi giao lưu với người khác thì tài ăn nói không phải là quan trọng nhất, cái gì mới quan trọng nhất? Tâm chân thành!** Tâm chân thành thể hiện ra, cho dù là giảng không hay, mọi người nghe cũng sẽ cảm động, cảm thấy bạn luôn suy nghĩ cho họ, luôn suy nghĩ cho đời sau của họ. Chúng tôi có một sự thể hội trong giáo dục, năm đầu tiên, năm thứ hai mới bắt đầu đi dạy, kỹ năng dạy có tốt hay không? Không thuần thực. Sau khi dạy ba năm đến năm năm, kỹ năng từ từ thuần thực hơn. Nhưng trong quá trình dạy học, lại thân thiết

nhất với lứa học sinh nào? Thân với lứa học sinh của một hai năm đầu đi dạy. Lúc kĩ năng kém nhất thì tình cảm lại thân thiết nhất, nguyên nhân là gì? Là do tâm lúc nào cũng nghĩ làm sao để dạy tốt hơn, làm sao để giúp đỡ học sinh? Ngược lại khi kĩ năng hoàn thiện hơn, cảm tình đối với học sinh không còn tốt như vậy nữa, nguyên nhân là gì? Coi đó là công việc, không còn xem đó là chí hướng sự nghiệp nữa, lúc này đã đánh mất tâm chân thành, tình cảm cũng không còn thân thiết như trước nữa. Cho nên nguyên nhân vẫn là do tâm lòng và sự dụng tâm.

Chúng ta sau khi trở về có thể đi giảng ở khu dân cư của mình, có năm ba phụ huynh tới, hay có năm ba em nhỏ tới cũng không sao, chúng ta chân thành dạy họ, tích lũy kinh nghiệm sẽ rất nhanh. Mà một người muốn tăng trưởng học vấn cho mình, phương pháp tốt nhất là dạy và học cùng tiến bộ. **Trong Lễ Ký có câu: “Học rồi sau đó mới biết không đủ, dạy rồi sau đó mới biết là khó khăn”, học rồi mới biết còn chỗ nào chưa ổn, dạy rồi mới biết chỗ nào còn cần có sự đột phá; “Biết không đủ sau đó mới tự kiểm điểm lại mình; biết khó khăn, sau đó mới tự phấn đấu thêm lên”, chúng ta học rồi mới biết không đủ, biết chỗ nào cần sửa đổi thì mới luôn phản tỉnh được. Thực ra bước vào đạo quan trọng nhất là luôn tìm thấy khuyết điểm của chính mình, như vậy thì đạo nghiệp mới mau tiến bộ, mới “đức tiến dân - lỗi ngày giảm”.**

Mà trong quá trình dạy học, nhìn các em nhỏ ngồi bên dưới nghe giảng, đôi mắt vô thần, có em sắp ngủ gật, điều đó cho thấy phương pháp giảng bài, phương pháp dẫn dắt của chúng ta chúng không thể tiếp nhận. Phải ngay lập tức tìm bạn bè, tìm những người có kinh nghiệm giảng dạy để học hỏi lẫn nhau. Mà dạy học cũng không thể xa rời thực tế, nên học hỏi lẫn nhau, mọi người cùng nhau học tập, tuyệt đối không thể “tự học không bạn bè thì kiến thức hạn hẹp”.

Lúc tôi học đại học, đêm trước hôm thi sẽ hẹn bạn bè cũng nhau học tập, phương pháp chính là môn này bạn này phụ trách, môn kia bạn kia phụ trách, mọi người cùng hợp tác, ai phụ trách môn nào thì lên ôn tập cho mọi người; còn môn nào tôi phụ trách thì sẽ lên giảng cho mọi người nghe. Sau đó tôi học khoa Sư Phạm, tôi cũng tiếp tục dùng phương pháp này, rủ bảy tám bạn học, một hay hai tháng gặp nhau một lần, để mọi người chia sẻ kinh nghiệm giảng dạy. Mỗi lần gặp nhau hết nguyên một ngày, mọi người hôm đó trở về đều vô cùng tự tin, bởi vì đã học được rất nhiều phương pháp hay, kinh nghiệm hay. Cho nên “biết khó khăn, sau đó mới tự phấn đấu thêm lên”. Chúng ta tự mình nỗ lực thì tự nhiên năng lực giảng dạy sẽ ngày càng nâng cao. Bước được bước đầu tiên thì tương

đôi khó, đợi bạn thật sự bước được rồi, từ từ bạn sẽ hiểu được giảng dạy giúp mình trưởng thành, hiểu được niềm vui ở trong lòng khi giảng dạy, cũng biết được cho đi có phước hơn nhận lại.

Rất nhiều giáo viên chưa từng giảng trước mặt người trưởng thành, họ rất biết cách giảng cho trẻ nhỏ, nhưng một khi đứng trước mặt người lớn thì liền hồi hộp, tại sao lại như vậy? Là do tâm phân biệt của chính mình. Mẹ tôi dạy học hơn 30 năm, nhưng để cho bà đứng giảng cho người lớn bà sẽ không nói được câu nào. Cho nên con người phải trải qua rèn luyện, chúng ta phải đột phá quán tính này, nhất định phải cố gắng, vạn vật đều có quán tính, trong vật lý có một định luật gọi là “định luật quán tính”. Chúng ta cùng xem, chúng ta đẩy một cái ly, mọi người thấy tôi có dùng sức hay không? Có hay không? Có! Lúc này có dùng sức, nhưng cái ly không chuyển động, vậy chúng ta có phí công khi đẩy nó không? Không hề, bạn phải dùng sức đến mức độ nào? Phải vượt qua được quán tính của nó thì nó sẽ chuyển động; nhưng sau khi nó chuyển động thì bạn không cần phải dùng nhiều sức như vậy nữa. **Chúng ta tu học cũng như vậy, chúng ta mong muốn dạy học cũng có thể như vậy thì nhất định phải đột phá được sự sợ hãi và chướng ngại trong lòng.** Khi bạn dùng sức, nhất định sức lực phải vượt qua quán tính của họ, trong vật lý gọi là “lực ma sát tĩnh”, sau khi đột phá được thì nhẹ nhàng rồi, sẽ biến thành “lực ma sát động” thì không còn vất vả như vậy nữa? Cho nên tại sao phải dừng mãi tinh tấn? Phải đột phá quán tính của chúng ta, đột phá được chướng ngại, khó khăn do chính mình đặt ra. Mà chúng ta nên thường suy nghĩ vì Phật Pháp, vì chúng sanh, như vậy năng lực của bạn mới được khởi phát, cho nên đích thực là phát tâm rất quan trọng.

Khả năng ăn nói của tôi rất kém, từ nhỏ chưa từng tham gia cuộc thi diễn thuyết hay cuộc thi đọc diễn cảm nào, hôm qua mọi người thấy tôi vẽ hình, cũng biết là tôi học mỹ thuật cũng không giỏi, từ nhỏ không có chút tài năng nào. Nhưng khi tôi học đại học có cơ hội bắt đầu học một số tri thức về sức khỏe, trong quá trình học tôi sâu sắc hiểu được, mọi người nhìn thân hình của tôi liền biết được tôi ăn không ít mùi loại thực phẩm rác, cho nên tôi không muốn sự hối tiếc này tiếp tục xảy ra cho người khác, sau khi học được cũng mong rằng có thể chia sẻ với mọi người. Tôi không có tài năng nhưng tôi có một đặc điểm, đó là rất nhiệt tình, sự nhiệt tình này phải nói rõ hơn một chút, đó là quá nhiệt tình. Tôi nhớ lúc tốt nghiệp tiểu học tôi đã phát rất nhiều giấy cho bạn học, mỗi người một tờ viết vài dòng lưu niệm, đa số mọi người đều viết tôi quá nhiệt tình.

Sau khi học Phật tôi mới biết làm sao điều chỉnh sự “quá” này, phải biết được duyên phận không đủ thì không nên miễn cưỡng, nếu không thì sẽ phan duyên, mệt mỏi chính mình, cũng mệt mỏi người khác, dần dần cũng có chừng mực hơn. Khi đó học năm ba, năm tư đại học, tôi tìm hai ba em sinh viên khóa sau cùng nhau tới tầng hầm phía dưới tiệm Hồng trà ở gần trường, tôi nói “nào, anh giảng bài cho các em nghe, mọi người ngồi xuống đi”, lúc này bắt đầu luyện tập giảng bài. Cho nên quan trọng nhất là khi chúng ta có cái tâm này thì sẽ tiến bộ rất nhanh. Hiện nay chư Phật – Bồ Tát, Thánh Hiền xưa niệm niệm đều đang suy nghĩ làm sao cứu vãn tai nạn của thế giới này; mà **cứu vãn tai nạn của thế giới, quan trọng nhất là phải xoay chuyển lòng người, lòng người từ ích kỷ chuyển thành nhân từ bác ái, mà giáo dục nhân từ bác ái nhất định phải thông qua chúng ta đi phổ biến.** Khi chúng ta phát cái tâm như vậy, chư Phật – Bồ Tát sẽ gia trì, mấy hôm trước chúng ta cũng từng nói, thời đại này mà phát tâm thì là gì của chư Phật – Bồ Tát, của các vị Thánh Hiền? Mọi người sao toàn nhớ tới trọng tâm không vậy? Là con một. Chúng ta có phương hướng như vậy thì cuộc đời sau này của bạn sẽ vững vàng bước đi.

Còn như phải bước đi như thế nào? Trong Đại Học có dạy chúng ta, nhất định phải bắt đầu từ tu thân, phải cách vật, trí tri, thành ý, chánh tâm; tu thân, tề gia, trị quốc, bình thiên hạ. Cho nên nhất định phải bắt đầu từ thành ý chánh tâm, khởi tâm động niệm, tiếp đó là làm tốt chính mình và gia đình, sau đó chia sẻ những kinh nghiệm quý báu mà bạn tích lũy được cho mọi người thì có thể trị quốc bình thiên hạ. Mà **muốn thành ý chánh tâm, nhất định phải bắt đầu từ cách vật trí tri, cách vật chính là loại bỏ dục vọng vật chất, gọi là ngũ dục lục trần, tự tư tự lợi, danh văn lợi dưỡng, tham sân si mạn, phải buông xuống. “Tiền của nhẹ - oán nào sanh”, con người nếu như có rất nhiều dục vọng thì không thể nào chung sống hài hòa với người khác.** Oán hận sanh ra, tại sao giữa người với người lại sanh ra oán hận? Chắc chắn là do ích kỷ; khi con người không ích kỷ thì nhất định sẽ khiến bầu không khí của đoàn thể trở nên hòa hợp.

Thời Ngũ đại, có một thư sinh tên là Trương Sĩ Tuyền. Cha của ông qua đời sớm, chú ông đã nhận nuôi dưỡng ông, đến khi ông mười mấy tuổi, tự lập được, chú nói với ông: chúng ta chia đôi tài sản, một phần của con, một phần của chú. Nhưng Trương Sĩ Tuyền ngay lập tức nói với chú: thừa chú, chú có bảy người con trai, nên chia thành tám phần, chứ không phải là chia đôi. Người chú cũng rất kiên quyết: không được, đây là chia cho cha của con, phần còn lại là của chú, chia làm hai. Trương Sĩ Tuyền thực sự luôn nghĩ tới ân đức của chú mình, hơn nữa nếu ông nhận phần tài sản này, anh em con chú sẽ cảm thấy bất bình.

Cho nên ông cũng rất kiên quyết nói chú chia làm tám phần, sau đó thực sự chia làm tám phần, gia đình vô cùng vui vẻ hòa hợp.

Mọi người cảm thấy **nhường như vậy đã nhường ra điều gì? Nhường đức hạnh của chính mình, khiến cho tự tánh của chính mình được nâng lên. Mà trong tự tánh đã có sẵn điều gì? Vô lượng trí tuệ, vô lượng đức năng, vô lượng tướng hảo, mà tướng hảo chính là có vô lượng tài phú.** Khi con người tương ứng với tánh đức thì sau này phước báo vô tận. Vì sao nói người tích lũy âm đức sẽ có quả báo tốt? **Bởi vì âm đức lưu lộ ra từ tự tánh.** Trương Sĩ Tuyển sau đó tới kinh thành tham gia thi cử, gặp được một người xem bói đi ngang qua ông, nhìn thấy tướng trên khuôn mặt ông, thầy bói liền nói với ông, ông tích được âm đức rất sâu dày, lần này nhất định đỗ cao, mà con cháu sau này của ông cũng vô cùng vinh hiển. Thực ra kết quả như vậy, chúng ta cũng có thể đoán ra được. Ông không chỉ tích lũy âm đức cho đời sau, mà còn là tấm gương tốt nhất lưu lại cho con cháu.

Mà **nhường như vậy cũng nhường ra hòa thuận, gia hòa vạn sự hưng,** cho nên nhường có vô vàn lợi ích. Bởi vì chúng ta phải hiểu được một sự thực rằng, “trong mệnh định sẵn thì sẽ có, trong mệnh không có chớ cưỡng cầu”, thật sự là khi bạn nhường ra rồi, nếu là của bạn thì sớm muộn cũng đến trước mặt bạn. Cho nên nếu muốn cho con người có thể buông bỏ tham lam, thì phải hiểu được đạo lý, hiểu được đạo lý thì tâm mới an ổn. Chúng ta làm thế nào để hướng dẫn người khác buông bỏ tâm tham lam, tâm không chế, tâm chiếm hữu, hướng dẫn họ như thế nào? Tôi thường nói với bạn bè rằng: **đời người giống như một ván cờ, giống như đánh cờ vậy, trước tiên chúng ta phải hiểu rõ, không nên vội vàng cầm cờ lên liền đánh xuống, phải hiểu rõ quy tắc của đánh cờ, làm thế nào mới đánh ra một ván cờ sinh động. Quy tắc ở chỗ nào? Quy tắc là phải hiểu được chân tướng của vận mệnh.**

Nói tới chỗ này, chúng ta cũng giới thiệu một cuốn sách cho họ, là cuốn sách nào? Là cuốn “Liễu Phàm Tứ Huấn”. Khi giới thiệu sách cũng phải biết quan sát căn cơ, họ có thể đọc nguyên văn, hay là đọc giảng giải của sư trưởng, hay là muốn xem đĩa giảng? Lúc này chúng ta lúc nào cũng phải mang những pháp bảo này bên người, nếu không có thể sẽ đánh mất cơ duyên của người khác; có lúc họ cảm thấy bạn nói rất có lý, nhưng qua ba ngày sau, họ lại bận rộn không có thời gian. Cho nên hãy có bất kỳ nhân duyên nào, chúng ta cũng phải nhanh chóng đem pháp bảo tặng cho họ.

Trong quá trình học Phật, trong xe của tôi luôn có sẵn một số kinh điển cơ bản, giáo viên trong trung tâm của chúng tôi cũng như vậy. Có lần thầy giáo Từ trở về quê dạy học. Có một lần thầy ngồi xe về nhà, trên xe gặp hai người đàn ông, nhìn tuổi tác có vẻ cũng đã có con cái, thầy ở trên xe bắt đầu nói chuyện với họ về đề tài làm sao dạy dỗ con cái. Nói chuyện xong, hai người đàn ông này rất vui vẻ, thầy tiện tay liền lấy ra hai cuốn Đệ Tử Quy tặng cho họ. Lúc xuống xe, mỗi người phải trả 15 đồng tiền vé, thầy đang định lấy tiền ra trả thì hai người họ ngay lập tức ngăn lại, “thầy cho chúng tôi nhiều thứ như vậy, tiền xe này để chúng tôi trả giúp thầy”, bạn xem vui vẻ biết bao. Mà tầm ảnh hưởng của bố thí pháp rất sâu rộng, không chỉ phụ huynh có được lợi ích, có thể là gia tộc cũng có được lợi ích, con cháu nhiều đời cũng có được lợi ích, cho nên bố thí pháp là vô lượng công đức. Chúng ta đọc kinh Kim Cang cũng hiểu được, đức Phật nhiều lần so sánh giữa bố thí tài và bố thí pháp, **bố thí tài dù nhiều hơn đi chăng nữa cũng không bằng nói một câu kệ, khiến người khác khai mở trí tuệ, khai mở huệ mạng.** Cho nên cơ hội như vậy, **chúng ta phải trân trọng việc kết duyên với mọi người.**

Đạo lý của tiền tài, quan trọng nhất là phước phần mà chúng ta tích lũy có bao nhiêu? Ví dụ như, đời này trong mệnh của chúng ta có thể kiếm được mười triệu, bây giờ có một tình trạng, rất nhiều người đi coi bói có chuẩn hay không? Không chuẩn! Đó là bởi vì chúng ta là người tu hành, cho nên xem không chuẩn. Đa số mọi người đi coi bói, nói được một nửa thì người coi liền mở to mắt ra: sao thầy lại coi đúng như vậy chứ? Người thông thường đều là việc thiện nhỏ, việc ác nhỏ, cho nên tiền tài trong mệnh của họ đều có tăng có giảm, nhưng cũng có nhân lên và chia ra. Ví dụ, họ làm việc thiện nhỏ, tăng thêm 5; làm việc ác nhỏ, giảm 5; làm việc thiện lớn, nhân năm; làm việc ác lớn, chia năm. Nếu như trở thành 1005, đương nhiên khá chuẩn, trở thành 995 thì cũng khá chuẩn, biên độ không lớn. Nếu như làm việc thiện lớn, việc thiện lớn nhân với năm, không chỉ về mảng tiền tài mới có quả báo như vậy, trí tuệ cũng không ngừng được nâng lên, gọi là phúc đến thì lòng cũng sáng ra, sau đó lại làm tấm gương lưu truyền cho con cháu đời sau, bạn xem chuyện tốt như vậy, tại sao lại không làm!

Bạn xem phước báo của tiên sinh Phạm Trọng Yêm vô cùng lớn, ông đều chia sẻ cho người khác, bổng lộc của mình dùng để nuôi dưỡng hơn ba trăm hộ trong gia tộc. Lúc ông qua đời, bởi vì tiền của ông dùng đều có dự tính, tiền đến tay liền không giữ lại, đều mang đi bố thí, cho nên khi ông qua đời đến tiền mua quan tài cũng không mua nổi. Khi đó có rất nhiều bạn bè của ông đã bỏ tiền ra mua quan tài. Nhưng mà ông giúp đỡ người khác như vậy, bố thí như vậy lại

khiến cho gia tộc của ông hơn 800 năm không suy bại. Vào năm 2002 ở Khúc Phụ - Sơn Đông có tổ chức Hội nghị đọc tụng kinh điển trong giới người Hoa, trong buổi hội nghị đó đã mời thế hệ con cháu của tiên sinh Phạm Trọng Yêm tới làm khách mời. Khi con cháu ông đứng trên bục, hát bài hát “Nhạc Dương Lô Ký”, con cháu ông đã đem bài thơ đó phổ nhạc. Khi họ hát câu “lo trước cái lo của thiên hạ, vui sau cái vui của thiên hạ”, khi chúng tôi nghe được câu này cũng cảm thấy rằng nếu ông ở trên trời có linh thiêng sẽ cảm thấy vô cùng ai ủi, vô cùng thanh thản, ông sẽ nói quyết định ban đầu của ông, thái độ kiên tạo cuộc đời ban đầu của ông hoàn toàn đúng đắn.

Mọi người có hi vọng tám trăm năm sau, con cháu của bạn cũng hát vang lời dạy bảo của bạn không? Có hi vọng không? Sao lại nhỏ tiếng như vậy? Có hi vọng không? Hi vọng, “Chớ tự chê - đừng tự bỏ - Thánh và Hiền - dần làm được”, làm người không được tự ti, không được kiêu ngạo, bởi vì thành tựu của một người đều nhờ vào sự ủng hộ của nhiều người, cho nên chúng ta phải khiêm tốn, nhưng không được tự ti. Bởi vì đức Phật đã dạy chúng ta “hết thầy chúng sanh đều có đức tướng và trí huệ của Như Lai”, chúng ta phải thường xuyên khích lệ bản thân, chúng ta có đức tướng và trí huệ của Như Lai. Cô Dương tới đại lục, cô vốn làm công chức và dạy học, rất nhiều việc cô chưa từng gặp qua. Nhưng mỗi lần gặp phải khó khăn, cô đều tự nhủ với mình, đức Phật nói mình có đức tướng và trí huệ của Như Lai. Nhất định có thể đột phá, chính nhờ thái độ kiên nghị như vậy mà học tập bất kỳ điều gì cũng có thể vượt qua khó khăn.

Cô Dương hơn 40 tuổi mới bắt đầu học vi tính, nhưng mà tôi thấy cô Dương học vi tính, tôi rất khâm phục. Chỗ nào cô không hiểu thì liền ngồi trước máy tính ba bốn tiếng đồng hồ. Hôm sau tôi bước ra khỏi phòng vẫn nhìn thấy cô đang đánh máy, nếu là tôi thì tôi làm không được. Nhưng tôi bắt đầu quan sát, tại sao cô Dương lại có thể kiên nhẫn như vậy? Cô được rèn luyện từ khi học thư pháp. Cho nên học tài nghệ không thể học tạp, xen tạp thì sau này cái nào cũng không chuyên. Khi bạn học một môn thì phải một môn thâm nhập, sau khi học xong môn này thì thái độ học tập đúng đắn cũng được hình thành, sự nhẫn nại, nghị lực, chuyên tâm đều có thể dùng khi học bất kỳ môn gì. Bởi vì trong quá trình học tập một môn này, sự nhanh nhạy đối với môn học đã được nâng lên rất cao. Cô Dương mặc dù chưa từng học qua bố trí hình ảnh trên mạng, nhưng chỉ cần nhìn qua là biết chỗ nào không phù hợp, chỗ nào chưa đẹp, rất nhiều người chuyên nghiệp không thể không khâm phục cô. Chúng ta tìm hiểu từ kết quả, nguyên nhân đó là hiệu quả đạt được khi chuyên tâm thâm nhập một môn.

Cho nên mọi người để cho con mình học tài nghệ, không nên học quá nhiều. **Sự thành tựu của tài hoa cũng giống như đào giếng vậy, hôm nay bạn đào một trăm miệng giếng nhưng lại không tìm ra được nguồn nước, vẫn là chuyên tâm đào một miệng giếng, sau cùng nước cũng chảy ra.** Mà nước trong một giếng cũng thông với nguồn nước của bất kì nơi nào, cho nên bạn học thêm các môn tài năng khác cũng khá là dễ dàng. Mà con trẻ muốn học tốt tài nghệ thì phải cắm cái gốc rễ đã nói phía trước cho tốt, người xưa có câu “đức tài vẹn toàn”, tại sao lại nói đức tài phải vẹn toàn? Đức ở phía trước, tài ở phía sau; nếu như một người có tài hoa mà không có đức hạnh thì sẽ có kết quả gì? Một đời này của họ có thể sẽ bị tài hoa của mình hại chết.

Tôi tới Thẩm Quyển gặp một nhà thư pháp, anh ấy lớn hơn tôi hai tuổi, cũng còn rất trẻ, anh tốn nhiều tiền để mời rất nhiều “Danh” sư. Danh sư là gì? Là người thầy có danh tiếng. Thịnh giáo người thầy có danh tiếng, nhất định phải mang theo thứ gì? Mang theo tiền! Cho nên anh chi rất nhiều tiền cũng không học được bản lĩnh thật sự. Mọi người cảm thấy bỏ ra rất nhiều tiền để theo danh sư học thì cho thấy rằng người thầy đó coi trọng điều gì? Tiền! Khi lợi ích đặt ở trước mặt người đó thì đức hạnh của họ nhất định đặt ở phía sau. Mà tất cả tài năng nếu muốn đạt đến đỉnh cao thì nhất định phải tương ứng với đức hạnh của họ như vậy cảnh giới của họ mới có thể không ngừng nâng lên. Nếu người thầy thực sự coi trọng tiền tài thì tuyệt đối hữu danh vô thực. Rất nhiều phụ huynh hiểu lầm, cho rằng phải có tiền mới học được tài năng, vậy thì sai rồi.

Sau đó anh ấy tiêu hết tiền, đến bước đường cùng, bởi vì anh thực sự chỉ mong muốn có thể truyền thừa lại văn hóa nghệ thuật tốt như vậy. Cho nên “đạo trời không thân thiết ai, nhưng thường giúp đỡ người thiện”, sau đó gặp được thầy thư pháp tốt nhất trong đời anh, mà vị thầy này không những không thu tiền anh, lại còn để anh ở trong nhà thầy để trực tiếp chỉ dạy. Trong quá trình chỉ dạy, thầy của anh nói một câu có ảnh hưởng rất lớn đến anh. Thầy anh nói rằng: “bây giờ thầy sẽ truyền bút pháp của Vương Hy Chi cho con, thầy truyền dạy cho con nhưng nếu như con không có đức hạnh, thầy dạy cho con cũng là hại con, bởi vì bút pháp này nếu như con học được rồi, trong thời gian ngắn có thể có được cả danh và lợi, mà lúc con có được danh lợi, cũng là lúc cuộc đời con gặp phải nguy hiểm, nếu lúc đó con không biết khiêm tốn, không biết nhường nhịn, tất cả sự ghen tị chướng ngại sẽ tìm tới con. Cho nên chúng ta thấy rất nhiều nhà nghệ thuật sau khi nổi tiếng, một khi lụn bại thì rất thảm hại. Lúc đứng ở đỉnh cao tiêu tiền như nước, không trân trọng tiền bạc, một khi rớt xuống thì không gượng dậy được. Thầy của anh nhắc nhở như vậy, anh rất coi trọng sự tu trì đức hạnh của

chính mình, trong quá trình dạy học anh cũng thường chỉ dạy miễn phí cho người khác. Tôi từng mời anh tới Hải Khẩu dạy cho chúng tôi, anh đã không lấy tiền, thậm chí còn mua rất nhiều bút tặng cho giáo viên của trung tâm.

Tôi nhớ lần đầu tiên gặp anh cũng khá trùng hợp, bởi vì tôi giảng ở Thẩm Quyển, một lần giảng tám tiết, cứ lặp lại như vậy. Giảng tới tiết thứ 7 thì có một bạn báo cho vị thầy họ Lý này biết, hôm đó anh định tranh thủ tới nghe giảng. Bởi vì hôm đó anh đang đánh giá kết quả cuộc thi thư pháp của học sinh, nhưng xem xong thì xác định được bài thi vốn không phải do học sinh viết, mà là do người lớn viết thay. Anh cảm thấy chuyện này không thể bỏ qua được, nên mới thảo luận với giáo viên phụ trách, nói “chúng ta không thể để chuyện này tiếp tục xảy ra”, anh quyết định hủy kết quả của tất cả bài thi do giáo viên viết giùm, để cho những bạn nhỏ tự mình viết nhận được giải thưởng. Bởi vậy nên anh không kịp tới tham dự tiết học. Hôm sau là tiết học cuối cùng, anh muốn mau chóng tới nghe, nhưng thời gian cũng khá gấp gáp, cho nên anh ngồi trên xe bắt đầu niệm Phật. Trong lúc niệm Phật anh vượt qua ba chiếc xe đi cùng nên đã tới sớm 45 phút, bởi vì khoảng cách giữa 2 xe là 15 phút, cho nên tới sớm 45 phút. Hôm đó anh nghe giảng xong ở lại nói chuyện với tôi, câu đầu tiên anh nói: thư pháp có thể không luyện, chứ tứ thư ngũ kinh thì không thể không đọc, chỉ khi thực sự thâm nhập vào lời dạy bảo của các vị Thánh Hiền, thư pháp của tôi mới nâng lên một tầm cao mới. Lời anh nói khiến tôi cảm động, hôm đó tôi mời anh ấy nghỉ lại chỗ tôi, sau đó thì trở thành bạn bè rất thân thiết.

Đức hạnh là căn bản, rất quan trọng. Chúng ta làm cha mẹ, làm trưởng bối nhất định phải làm tấm gương tốt cho đời sau, truyền lại âm đức, truyền lại phong phạm cho đời sau, như vậy thì đời này của chúng ta rất có giá trị, sẽ đời đời sống mãi. Cho nên tôi thường hỏi: Phạm Trọng Yêm tiên sinh đã qua đời chưa? Tinh thần của ông bất diệt. Tại sao lại bất diệt? Tương ứng với tự tánh thì không cách nào bị hủy diệt. Trong Trung Dung có câu “Thành giả, vật chi chung thủy”, chữ thành này là chỉ tự tánh, việc có thể thành tựu hay không, chân thành là mấu chốt, “không thành thì chẳng nên việc gì”, nếu như chúng ta dùng vọng tâm để xây dựng gia đình, xây dựng sự nghiệp, sớm muộn gì cũng sụp đổ. Cho nên chúng ta không thể lừa mình lừa người, hết thầy phải bắt đầu làm từ tâm chân thành, tự nhiên sẽ thành tựu gia đình, thành tựu sự nghiệp.

Chúng ta đã hiểu được chân tướng của vận mệnh, tuyệt đối không thể chỉ làm thêm như vậy thôi, mà phải làm thế nào? “vua Thuấn là người bậc nào, ta là người bậc nào, ta có làm thì cũng được như vua Thuấn”. Tôi có một nhóm bạn

quen từ lúc tôi chưa học Phật, sau đó tôi học Phật, học được hai ba năm, tôi cũng giới thiệu Phật pháp cho họ, họ cũng rất vui vẻ đón nhận. Sau đó họ nói với tôi, bởi vì thấy sau khi tôi học Phật, quyết định làm chuyện gì cũng đều thành công, thấy tôi thi cử cũng rất thuận lợi nên họ cũng muốn học Phật. Đức Phật có câu “vì người diễn nói”, bạn phải biểu diễn trước sau đó mới nói thì rất dễ dàng. Chúng ta học Phật không thể nào học thành tống quẩn được, phải học làm sao mà có rất nhiều tiền, nhưng chịu bỏ thí, họ sẽ cảm thấy học Phật rất tốt, cầu được ước thấy, phải lấy điều này làm mục tiêu.

Mục tiêu đặt ra nhất định phải cao, phải sâu rộng, “đặt mục tiêu cao”, có thể đạt được kết quả vừa; nếu như “bạn đặt mục tiêu vừa” vậy thì sẽ đạt kết quả thấp; nếu “đặt mục tiêu thấp” thì không đạt được gì. Hiện nay rất nhiều phụ huynh đối với con mình là “đặt mục tiêu thấp”, họ nói chỉ cần con tôi không phạm pháp là được, vậy thì sau này chắc chắn sẽ phạm pháp. Chúng tôi nói với phụ huynh phải dạy con trẻ lễ phép, rất nhiều phụ huynh nói: cái gì mà dạy lễ phép, cúi đầu chào? Gặp thầy mà nó cười với thầy một cái là đã coi trọng thầy lắm rồi. Thái độ như vậy đúng hay không? Sai rồi! Sao lại đặt mục tiêu thấp như vậy mà dạy con, vậy thì không xong rồi.

Tình huống thứ năm là làm việc đại ác, chia cho năm thì còn lại bao nhiêu? Còn hai triệu thôi. Mà họ cầm hai triệu trong tay, mỗi ngày đều nơm nớp lo sợ, bởi vì dùng thủ đoạn không chính đáng, thật sự là “tiểu nhân oan uổng làm tiểu nhân”. Những đạo lý này sau khi nghe được, tâm muốn làm ác của họ sẽ từ từ thu liễm lại. Cho nên chúng ta phải để cho càng nhiều người biết đến đạo lý này hơn, để họ xem trọng nhân quả, để họ biết được nhân quả thông ba đời, lúc này họ sẽ buông bỏ được tâm tham lam, tâm chiếm hữu. Chúng ta xem trong câu chuyện luân hồi chuyển thế từng nhắc tới, có một người vay một món tiền của người khác từ mấy trăm năm trước, kết quả là mấy trăm năm sau gặp lại người cho vay tiền, hiện tại là bạn mình, sau đó đó người bạn này mượn tiền xong thì nhất quyết không chịu trả. Sử dụng thôi miên mới biết là tiền vay từ mấy trăm năm trước, bây giờ nhân duyên đầy đủ nên quả báo hiện tiền, còn tăng thêm mấy trăm năm tiền lãi mà trả lại cho bạn mình. Cho nên **“một bữa cơm một ngụm nước đều đã định sẵn”**, đời này chúng ta không được tranh giành với người khác, tùy duyên tiêu nghiệp cũ, không được tạo nghiệp mới nữa. Nếu còn tính toán với người khác, lúc lâm chung họ tới chướng ngại chúng ta, đánh mất cơ hội vô lượng kiếp khó gặp được này, vậy thì chúng ta tổn thất quá lớn, sẽ bỏ lỡ qua ngay trước mặt.

Hiểu được chân tướng rồi thì càng phải nhường nhịn, khiêm tốn, lễ nhượng nhiều hơn. Thực ra chúng ta phải khéo học, không chỉ là phong phạm của đức Phật, phong phạm của các vị tổ sư đại đức, sư trưởng của chúng ta cũng biểu diễn rất thấu triệt. Khi khó khăn chướng ngại lớn như vậy tới, sư trưởng vẫn nhường nhịn, mà **càng nhường thì càng thù thắng, càng nhường thì đức hạnh càng nâng lên**. Sư trưởng đã làm ra tấm gương tốt như vậy, chúng ta cũng phải bắt chước học theo, tin tưởng rằng chính mình cũng có được vô vàn lợi ích. Tiết học hôm nay giảng tới đây thôi, cảm ơn mọi người.